

• ДІН-ДІНГЕК

Қош келдің, Ізгілік айы!

Айлардың сұлтаны Рамазан айы да келіп жетті. Осыған орай облыстық Әнет баба мешітінде Қазақстан мұсылмандар діни басқармасының Қарағандыдағы өкілдігі баспасөз мәслихатын ұйымдастырды. Онда Ораза айында атқарылатын ізгілікті істер жөнінде айтылды.

Қасымхан БҰРҚИТҰЛЫ,
«Ortalyq Qazaqstan»

Облыстың бас имамы Естай Айтұғанұлы өңірдегі мешіттердің рамазанға толық дайын екенін атап өтті. Зекет және пігір садақандар жиналған қаржыға «Рамазан сыйлықтары» дайындалып, жағдайы төмен отбасыларға, мүмкіндігі шектеулі жандарға, балалар мен қарттар үйіне таратылады. Сонымен қоса, студенттерге, қарттар үйіне ауызашар беріледі, наукас адамдарға, мұқтаж жандарға қаржылай және басқа да көмектер көрсетіледі.

Рамазан айында көптеген жұмыс жоспарланып отыр. Ораза қарсаңында мешіт ақсақалдары қаладағы дүкендерді аралап, қасиетті айда ішімдік сатуды шектеуді ұсынып, оның зияны, қылмыстың көбеюіне ықпал ететіні жайлы түсіндіру жұмыстарын жүргізді.

Биылғы 28 ақпан – Тарауық намазының бірінші күні. 1 нау-

рыз – оразаның алғашқы күні. Ал, наурыздың 26-сынан 27-сіне қараған түні – Қадір түні. 29 наурыз – оразаның соңғы күні. 30 наурыз – Ораза айты.

– Құрметті Қарағанды облысының тұрғындары, биыл 2025 жылы Қазақстан Мұсылмандар діни басқармасының төрағасы, бас муфті Наурызбай қажы Тағанұлы мына маңайымыздағы Өзбекстан, Тәжікстан, Қырғызстан сынды басқа да мемлекеттердің ғұламалар кеңесі, муфтилер, пәтуа бөліміне жауапты мамандардың ортақ ұйғарымымен наурыз айының 1-ші күні Рамазан айының алғашқы күні болып бекітілді. Биыл, Аллаға шүкір, Қарағанды облысы бойынша 26 мешітте Құран хатым түсіріліп, қарилеріміз намазға шығатын болады, – деді Әнет баба мешітінің бас имамы Естай Айтұғанұлы.

Қазақстан мұсылмандары діни басқармасының мәліметі бойын-

ша, биыл пігір садақасының құны жан басына шаққанда 655 теңгені құрайды. Облыстық мешіттің бас имамы барша мұсылмандарды қасиетті айда сауапқа бөленіп, игі істер жасауға шақырды.

– Тән оразасынан бөлек жан оразасы бар. Қолымыздан келгенше осы айда сабырлықты, төзімділікті, мейірімділікті, жанашырлықты, қайырымдылықты көбейткеніміз абзал. Өйткені, Рамазан айы тек қана ашығу, шөлдеу ғана емес. Бұл – рухани тазару айы. Сондықтан, барша халқымыздың ұстап жатқан ора-

залары қабыл болсын! – деді бас имам.

Қасиетті айда облысымызда «Рамазан қоржыны», «Рамазан сыйы», «Рамазан тәттісі» секілді қайырымдылық шаралары ұйымдастырылады. Алғашқы тарауық намазы кешке құптан намазынан кейін оқылды.

Муфтиятың және жергілікті өкілдіктің ресми сайттары мен әлеуметтік желідегі парақшаларында ораза ұстаудың тәртібі жарияланып отырады.

Сурет ұйымдастырушылардан

• БРИФИНГ

Даму көшінен қалмайды

Өңірлік коммуникациялық қызмет алаңында облыстағы БАҚ құралдары өкілдерімен болған брифингте Абай ауданының әкімі Сәбит Оспанов ауданның 2024 жылғы әлеуметтік-экономикалық дамуының қорытындыларына тоқталып, өздерінің биыл алға қойған жоспарлары жайлы әңгімеледі.

Ержан ИМАШ,
«Ortalyq Qazaqstan»

Сөзінің басында Сәбит Темешұлы өткен жылы абайлықтардың экономикалық барлық негізгі салалары бойынша жақсы көрсеткіштерге қол жеткізгенін атап өтті. Мәселен, өнеркәсіп өндірісінің көлемі оның алдындағы жылмен салыстырғанда 10 пайызға өскен. Көмір өндіру 785 мың тоннаға немесе 148 пайызға жетіп, көмір концентраттарын өндіру 1 980 тоннаны, яғни, 115 пайызға құраса, қиыршық тас өндірісі 20 пайызға артқан.

Енді 2025 жылы ауданда өнеркәсіп өндірісінің көлемін 2024 жылғы деңгейден 10 жарым пайызға артық орындау жоспарланған. Бұл көрсеткішке қол жеткізу үшін көмір концентратын өндіруді 5, көмір өндіруді 23, Топар ГРЭС-інде электр энергиясын өндіруді 2 пайызға ұлғайту көзделуде.

Абай қаласында индустриялық аймақ құру жоспары пысықталуда. Бүгінгі таңда 120 жұмыс орны құрылуы тиіс 2 инвестициялық жоба іске асырылуда. Соның бірі «Деметра – 2025» компаниясы жаңа технология бойынша конвейерлік

роликтерді өндіру үшін Нидерландыдан жабдықтар жеткізіп, онда 20 жаңа жұмыс орны ашылмақ. Ал, келесі салынып жатқан «МТЛ-Ферролойс» феррокорытпа зауытында инвестор инженерлік инфрақұрылымды жүргізу жұмыстарын тәмамдап, ғимараттар салуды бастап, жоба бойынша жаңадан 100 жұмыс орны құрылады. Биыл өңірге тағы да 5 инвесторды тартып, 1 мыңға жуық жаңа жұмыс орнын ашу жоспарда.

Ауыл шаруашылығына тоқталған Сәбит Оспанов: «Өткен жылдың қорытындысы бойынша жалпы өнім шығару көлемі 14,5 пайызға көбейіп, 51 миллиард теңгені құрады. Күзгі жиын-терім науқанында 158 мың тонна картоп, 33 мың тонна көкөніс, астықтан рекордтық өнім – 63 мың тонна (188 пайыз) өнім жиналды. Сол сияқты есепті мерзімде ірі қараның саны – 28,5, ұсақ мал – 44, жылқы басы 22 пайызға өсті», – деді.

Осы мал басының қысқы азығына 132 мың тонна жемшөп, 20 мың тонна сабан, 2,5 мың тонна сүрлем мен 2,5 мың тонна пішен дайындалған.

Күлайғыр ауылдық округінде қажетті инфрақұрылым бар

шалғай аймақта «Жайлау» пилоттық жобасы іске асырылған. Ол жалпы ауданы 900 гектар шалғаймақ. Ал, келесі салынып жатқан «МТЛ-Ферролойс» феррокорытпа зауытында инвестор инженерлік инфрақұрылымды жүргізу жұмыстарын тәмамдап, ғимараттар салуды бастап, жоба бойынша жаңадан 100 жұмыс орны құрылады. Биыл өңірге тағы да 5 инвесторды тартып, 1 мыңға жуық жаңа жұмыс орнын ашу жоспарда.

Өткен жылы егіс алқаптары 111 пайыз игерілсе, 2025 жылы 69 360 гектар игеріледі. Аудан әкімі одан әрі алдағы көктемгі егіс науқанына әзірлік барысында кеңінен сөз етті. Яғни, аудан бойынша бұл жұмыстарға 143 ауыл шаруашылығы құрылысы қатысып, олар тұқыммен 100 пайыз қамтамасыз етілген. Науқанға қатысатын техниканың 97 пайызы әзірлік сапына қойылып, 1148 тонна жанар-жағармайға электрондық өтінімдер берілген.

Агроөнеркәсіп кешенін қолдаудың «Ауыл аманаты» жобасы бойынша 2023 жылдан бастап ауданда 460 миллион теңгеге 58 жоба қаржыландырылып, олар мал шаруашылығы дамытуға, техника мен жабдықтар сатып алуға және басқа да мақсаттарға бағытталған.

Бизнеспен 6 688 адам шұғылданып, олар 46 миллиард теңгенің өнімдерін шығарса, бөлшек сауда

айналымы 15 миллиард теңгеге жеткен немесе ол 2023 жылғыдан 36 пайыз артық.

Ағымдағы жылы жұмыс істеп тұрған субъектілердегі адамдар санын 6 770-ке жеткізіп, олар өндіретін өнім көлемін 5 пайызға өсіру көзделеді. Бұған «Даму» қоры, «Кәсіпкер» бағдарламасы және «Ауыл аманаты» жобасы бойынша мемлекеттік қолдау арқылы қол жеткізіліп, гранттық қаржыландыру жалғасады. Аудан кәсіпкерлері биыл өздері ашатын 10 бизнес нысанына 25 адамды жұмысқа қабылдамақ.

Былтырдан бастап, Шерубай-Нұра су қоймасының сол жағалауында «Серинити» демалыс аймағының құрылысы жүргізілуде. Инвестиция көлемі – 800 миллион теңге. Ол биылғы IV тоқсанда іске қосылады.

Сондай-ақ, биылдан бастап «Ариадна» демалыс аймағы да кеңейтіледі. Онда 5 коттедж (30 бөлме), мейрамхана салынып, жағажай аумағы абаттандырылады. Ал, 2027 жылға қарай 50 орындық 10 коттеджді бар жаңа демалыс аймағын салу да жоспарда. Облыстың туризмді дамыту жөніндегі жол картасы шеңберінде 11,5 шақырым орташа жөндөліп, су қоймасының екі жағалауы бойында электр тарату желілері тартылады. Келешекте Топар кентінде туризмді дамыту жолдары қарастырылуда.

Ауданның денсаулық сақтау саласында өткен жылы 8 ауылдық аумағында 2 дәрігерлік амбулатория, 2 фельдшерлік және 4 медициналық пунктін құрылысы басталса, олар биыл салынып бітпекші. Емдеу мекемелері үшін былтыр 96 миллион теңгенің қажет жабдықтары мен бұйымдары сатып алынған.

Аудан жолдары да орташа жөндеуден өтуде. «Ауыл – ел бесігі» жобасы аясында биыл Дубовка, Көксу және Миңчурин ауылдық округтерінде 12,7 шақырым жолдарды жөндеп, Абай қаласында жалпы алаңы 21 шақырым болатын аула аумақтары мен мүйістері асфальтталады.

Абай ауданы

Суреттерді түсірген Жангелді ӘБДІҒАЛЫМ

• ДЕНСАУЛЫҚ

Өкпе туберкулезі – қатерлі індет

Туберкулез – өкпенің ғана қабынып ауыруы емес, ол адамның барлық ағзаларын – сүйекті, бүйректі, миды, ми қабықтарын, теріні, көзді зақымдайтын жұқпалы індет. Олардың ішінде өкпе туберкулезі өте жиі кездеседі.

Туберкулез ауруы негізінен иммунитет төмендегенде, жеткіліксіз тамақтанғанда, ішімдікті пайдаланып, темекі шегіп, есірткіні қолданатын, санитариялық-гигиеналық мінез-құлық нормалары сақталмаған жағдайларда орын алады. Бұған қосымша иммунитеті нашар жас балалар, жыныстық жетілу кезеңіндегі жасөспірімдер және иммунитеті әлсіз қарт адамдар жиі ауырады. Созылмалы аурулары бар (өкпе аурулары, қант диабеті, асқазанның ойық жарасы) адамдар, әр түрлі иммундық тапшылық жағдайлары (әсіресе ЖИТС) туберкулездің дамуына ықпал етеді.

Статистика бойынша жыл сайын әлемде сегіз миллионнан астам адам туберкулезбен ауырады екен. Қазіргі кезде елімізде туберкулездің таралу қарқынының төмендегені байқалады. Қалай десек те, елде кейінгі жылдары туберкулезге шалдығу, өкпе құртынан келетін өлім-жітім көрсеткіштері тұрақты түрде азайып келеді. Біздің Қарағанды облысымызда 2022 жылы туберкулезге шалдығу көрсеткіші 100 мың адамға шаққанда 39,5 көрсетсе, Қарағанды қаласы Әлихан Бөкейхан ауданымызда бұл көрсеткіш 41,1 болып, облыстық деңгейден 4,8 пайызға жоғарлаған. Алайда, 2024 жылы бұл облыстық көрсеткіш шамамен 35,0-ге дейін азайып, 11,3 пайызға кемісе, ауданымыз бойынша 34,1 көрсеткішке түсіп, 17,6 пайызға төмендеген.

Осындай көрсеткіштің облыстық деңгейден 2,5 пайызға азайғандығы әрине, қуантарлық жағдай. Өкінішке қарай, облыс көлемінде балалар арасында туберкулез ауруы 2022 жылы 100 мың адамға шаққанда көрсеткіші 3,67 болса, 2024 жылы 100 мың адамға шаққанда көрсеткіш 4,88 наукасты құрап, ауру көрсеткіші 32,9 пайызға жоғарлаған. Әлихан Бөкейхан ауданында да бұл көрсеткіш 1,6 пайызға артқан. Дегенмен де, туберкулездің таралу қарқыны ауданымыз бойынша 2020 жылмен салыстырғанда 2024 жылы 36,6 пайызға, ал, туберкулезден болатын өлім-жітім 36,0 пайызға төмендеді. Жалпы, бұл статистиканың төмендеп жатқаны өбден қуантарлық жағдай.

Туберкулез ауруын анықтауда ең негізгі әдіс – ересектер үшін флюорографиялық жолмен тексерілу әдісі болса, балалар үшін Манту сынағасын қою әдісі. Ауданда 2024 жылы профилактикалық тексерулер кезінде флюорографиялық жолмен туберкулез ауруының анықталуы 2023 жылмен салыстырғанда 1,1 пайызға

жоғары болса, балалар арасында ауруды Манту сынағасымен 1,2 пайызға көбірек анықталу байқалады. Осындай әдістермен туберкулездің анықталуы неғұрлым жоғары болса, ауру енді ғана басталып келе жатқан кезеңінде, әрі асқынбаған түрінде анықталып, оның емделуі де, жазылуы да соғұрлым оңайырақ болады. Өкініштісі, туберкулез ауруының асқынған, бактерияның бөлуі байқалатын наукастар арасында бірнеше жыл қатарынан өкпесін тексермеген немесе дәрігердің қабылдауында болмаған тұлғалардың да анықталуы кездеседі. Бұндай жағдайдың ақыры – аурудың асқынуымен аяқталуы, мүгедектікке әкелуі де мүмкін, тіпті, кей жағдайда өлімге де соқтырады. Сондықтан, жыл сайынғы өкпе қуысын флюорографиялық тексерудің қажет екендігін естен шығармағанымыз жөн. Бұндай тексеру жасөспірім кезеңнен бастап жылына бір рет жүргізіледі. Ал, балалар арасында Манту сынағасын қойдыра отырып, туберкулез таяқшасының бар-жоқтығын біле аламыз.

Туберкулездің алдын алудағы іс-шаралар нәрсесте дүниеге келген кезеңнен бастап жүргізіледі десек те болады. Сәбиге туылғаннан кейін 2-3 күннің ішінде туберкулезге қарсы БЦЖ вакцинациясы жасалады. Вакцина жасаудағы басты мақсатымыз туберкулездің жасырын инфекциясының ашық ауруға өтуінен қорғау, осы аурудың 41,1 болып, облыстық деңгейден 4,8 пайызға жоғарлаған. Алайда, 2024 жылы бұл облыстық көрсеткіш шамамен 35,0-ге дейін азайып, 11,3 пайызға кемісе, ауданымыз бойынша 34,1 көрсеткішке түсіп, 17,6 пайызға төмендеген.

Осындай көрсеткіштің облыстық деңгейден 2,5 пайызға азайғандығы әрине, қуантарлық жағдай. Өкінішке қарай, облыс көлемінде балалар арасында туберкулез ауруы 2022 жылы 100 мың адамға шаққанда көрсеткіші 3,67 болса, 2024 жылы 100 мың адамға шаққанда көрсеткіш 4,88 наукасты құрап, ауру көрсеткіші 32,9 пайызға жоғарлаған. Әлихан Бөкейхан ауданында да бұл көрсеткіш 1,6 пайызға артқан. Дегенмен де, туберкулездің таралу қарқыны ауданымыз бойынша 2020 жылмен салыстырғанда 2024 жылы 36,6 пайызға, ал, туберкулезден болатын өлім-жітім 36,0 пайызға төмендеді. Жалпы, бұл статистиканың төмендеп жатқаны өбден қуантарлық жағдай.

Дүниежүзілік туберкулезге қарсы күрес күнін өткізудегі басты мақсат – ол әлем халқының осы туберкулез ауруының жаһандық індет екендігі және оны жоюдағы күш-жігер, аурудың алдын алу, туберкулезге қарсы күресудегі қолданылатын әдістері туралы хабардарлығын арттыру.

Ауырып, аурудың емін іздегенше, аурудан қорғайтын, ауырмайтын жолын іздейік.

Сабыржан ҚЫРҒЫЗАЛИН,
Әлихан Бөкейхан ауданының санитариялық-эпидемиологиялық бақылау басқармасының басшысы
Гүлмира МУКСИНОВА,
Әлихан Бөкейхан ауданының санитариялық-эпидемиологиялық бақылау басқармасының бас маманы

ХАБАРЛАНДЫРУ

«Теміртау қаласының тұрғын үй-коммуналдық шаруашылығы, жолаушылар көлігі және автомобиль жолдары бөлімі» ММ «Қарағанды-Теміртау су құбырын қайта жаңарту және күшейткіш сорғы станциясын салу. Түзету» жұмыс жобасына «Қоршаған ортаны қорғау» бөліміне қоғамдық талқылау нысанында қоғамдық тыңдаулар өткізеді. Жоба бойынша құжаттама есportal.kz бірінші эколологиялық порталда орналастырылған. Қоғамдық талқылау формасында өтетін қоғамдық тыңдаулар 11.03.2025 бастап бес жұмыс күн ішінде өтеді. Тапсырыс беруші «Теміртау қаласының тұрғын үй-коммуналдық шаруашылығы, жолаушылар көлігі және автомобиль жолдары бөлімі» ММ. БСН 010840003064. Жобаны әзірлеуші: «ТС-Индустрия» ЖШС. Тел. 8 707 868 05 77.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

ГУ «Отдел жилищно-коммунального хозяйства, пассажирского транспорта и автомобильных дорог города Теміртау» проводит общественные слушания в форме публичных обсуждений по разделу «Охрана окружающей среды» к рабочему проекту «Реконструкция водовода Караганда-Теміртау со строительством повысительной насосной станции. Корректировка». Документация размещена на едином экологическом портале есportal.kz. Общественные слушания в форме публичных обсуждений состоятся с 11.03.2025 в течении пяти рабочих дней. Инициатор – ГУ «Отдел ЖКХ, ПТ и АД города Теміртау». БИН 010840003064. Разработчик раздела: ТОО «ТС-Индустрия». Тел. 8 707 868 05 77.

Қарағанды облысы бойынша ішкі мемлекеттік аудит Департаментінде мемлекеттік қызметшілерінің ар-намыс Кодексінің, мемлекеттік қызмет және жемқорлыққа қарсы күрес туралы заңдарының нормаларын Департамент қызметкерлерінің бұзу фактілерін хабарлау үшін 9:00-18:00-ге дейін жұмыс тәртібімен 56-31-35, 56-25-82 сенім телефондары қызмет етеді. Жеке және заңды тұлғалардың өтініштеріне арналған электрондық мекенжайы fink.kar@minfin.gov.kz

Қарағанды Шинсервис

ШИНАЛАР

ЖЕҢІЛ АВТОКӨЛІКТЕРҮШІН •
ЖЕҢІЛ ЖҮК КӨЛІКТЕРІҮШІН •
ТРАКТОРЛАР ЖӘНЕ •
АУЫЛШАРУАШЫЛЫҒЫ
ТЕХНИКАЛАРЫҮШІН
АРНАЙЫ ТЕХНИКАЛАРҮШІН

XBR IUNK

Қарағанды қ.қойма:Асфальттық көш., 22, дүкен: Бытовая көш., 14/1
8 707 80 35 800 @shynservice